

Co se v mládí naučíš aneb Zpátky do škamen

Ať už řízením osudu nebo náhodou, stalo se, že největší z pedagogů, zakladatel moderní didaktiky, Učitel národů Jan Ámos Komenský se narodil na jihovýchodní Moravě. Je tedy nasnadě, že jsme se rozhodli oslovit právě jeho, když jsme začali sbírat materiál pro zářijové číslo Napadrt.

Vydali jsme se nejprve k jeho hrobu v Naardenu. Vždyť kde jinde by měl dlít duch velikána než u svých kostí? Omyl. Našli jsme jen prach a studený, mrtvý kámen. Tak tedy Amsterdam, kde trávil konec svého života u přátel a kde jeho duše a tělo přestaly jedním být? Kdepak! A stejné to bylo i v polském Lešně a maďarském Sáropataku.

Trochu štěstí jsme nakonec měli až v Přerově, kde sám nejprve studoval a po letech jako rektor působil. V Muzeu Komenského v přerovském zámku jsme objevili malotřídku ze 17. století. Z jejich škamen jsme cítili nedávnou přítomnost ducha páně Jana Ámose a na dřevěných veřejích dveří visela cedulka: *Jsem na rybách. Poradte si sami.*

A tak jsme také udělali. Hrábli jsme do vzpomínek, do zašlých i stále oprašovaných příběhů i do krabic se starými fotkami. Všechno to harampádí jsme přebrali, vycítili a vyleštili, až zrak přechází, a zde vám ho předkládáme. Necht' je vám k potěše.

Sendy

Zdroj: Internet

Co se v mládí naučíš...

Když je vám dvacet, pojem stáří se ve vaší slovní zásobě nevyskytuje.

A proč taky – mysl i tělo fungují bez problémů, přítomnost je více či méně skvělá a budoucnost se prostě neřeší. Staří lidé nejsou nic víc než poněkud otravní, ale v podstatě neškodní návštěvníci z planety vzdálené stovky světelných let. A když je nejhůř, sluchátka iPodu narvaná do uší spolehlivě odstříhnou jejich protivné mentorování.

Když se vám přehoupne padesátka, ony světelné roky se bez varování promění v roky obyčejné a ta divná planeta je náhle na dohled. A blíží se.

V organismu to stále častěji hapruje a vy začínáte panikařit a počítat – vrásky, které přicházejí (pokud jste žena), a vlasy, které vás opouštějí (jste-li muž). Pružnost náhle chybí nejen kůži a kloubům, ale také hlavě.

A aby toho nebylo málo, v kapsičkách paměti se začínají objevovat díry. Nejdřív malé, pak větší. Zapomínáte klíče, adresy, jména a data narození, co jste komu řekli a co jste chtěli udělat. Ale nejhorší je, když zapomenete, že jste ještě donedávna byli otevření a ochotní přijímat nové věci, lidi i zážitky. Když zkostnatíte tam uvnitř a vaše řeč bude poznenáhlu jako vadná gramofonová deska, přemílající pořád dokolečka dávno obehnanou melodii.

Když si mladí - místo aby vám naslouchali – vrazí do uší umělohmotné čudlíky se svým oblíbeným kraválem a vyrazí objevovat svět.

Naštěstí existuje mnoho způsobů, jak tomu zabránit. Jedním z nich je vrátit se do školních škamen.

Možná s údivem zjistíte, že vám pořád zbývá dost mozkových buněk, ochotných vstřebávat nepoznané (či zapomenuté a znovuobjevené). A nemusí přitom jít zrovna o univerzitu třetího věku.

Studovat se dá kdykoliv a cokoliv – jazyky, teorie literatury či Velkého třesku, anebo návod, jak si udržet zdravý rozum ve světě ovládaném technikou.

Synu, jdi a uč se moudrým býti, pravil prý kdysi Jan Ámos. Něco na tom asi bude.

Tož tedy – Let's go!

Tessa

BRZY... JAZYK... OZÝVAT SE...

Málokterý z trestů, jež kdy Bůh uštědřil zlobivému lidstvu, byl tak účinný jako zmatení jazyků.

S jeho následky se potýkáme od časů biblických v podstatě dodnes. Jako by nestačilo zápolení s vlastní mateřštinou, v určitém okamžiku skočí do školního ringu další protivník. Cizí řeč. Zkroutí nám jazyk i mozkové závity do tvarů dosud netušených a obohatí naše znalosti (mnohdy hlavně o výrazy ve slušné společnosti nepublikovatelné). A nenaděláme nic. Nechceme-li se za hranicemi dorozumívat jako princ Bajaja, nezbývá než ten zápas podstoupit.

Od chvíle, kdy nám naše klasicky vzdělaná češtinářka jen tak spatra odrecitovala úvod ze Zápisků o válce galské v originále, jsem se chtěla naučit latinsky. Mému dětskému sluchu zněla řeč starých Římanů nadmíru vznešeně a neodrazoval mě ani fakt, že bych se jí nikde nedomluvila.

Leč namísto memorování **ego, mei, mihi, me** jsem z nařízení strany a vlády smolila **карандашом в тетрадь** legrační písmenka a učila se milovat **Союз нерушимый**. Ač povinná a mnohými nenáviděná, mě ruština kupodivu bavila. (O třicet let později jsem v pozůstalosti objevila rodný list svého pradědečka, kterýžto byl čistokrevný Ukrajinec, a dodatečně pochopila, že za to můžou nejspíš geny.) Jenže pak přišla na řadu němčina a bylo po legraci.

Profláklou mnemotechnickou říkačku: Der, die, das - psí ocas, das, die der – psí pr... jsem sice zvládla na jedničku, se zbytkem gramatiky to bylo horší. Perfektum, plusquamperfektum a přéteritum mě straší ve snech doteď.

Pro vylepšení konverzačních schopností jsem byla ve čtrnácti odeslána na mezinárodní“ česko-východoněmecký pionýrský tábor. O konverzaci však nemohlo být ani řeči. Oba národy si hleděly svého, a pokud došlo na lámání chleba, dorozumívaly se nonverbálně – čili rukama nohama. Krom neopětované lásky k blondátému Mariovi mi tábor přinesl pouze tristní zjištění, že Goethův jazyk pro mě zůstane navždy oříškem, sice notně ohryzaným, avšak nerozlousknutelným.

Bílou vránou naší němčinu šprtající třídy byl spolužák Michal. Jako jediný chodil na angličtinu, což bylo v té době lehce podezřelé a odvážné zároveň.

S uznáním to kvitovala i naše třídní, jež ho zásadně vyvolávala slovy: K tabuli půjde Majkl!, kteréžto oslovení připadalo všem holkám strašně sexy.

Když pak vtrhla do našich životů sametová revoluce, byl Mike připraven vyrazit do Ameriky, na rozdíl od nás ostatních, kteří jsme mohli na zemi neomezených možností leda tak toužebně pošilhávat. Se slovní zásobou zahrnující **Yesterday** a **I love you** bychom tam prorazili jen stěží. Netrvalo však dlouho a republika se začala hemžit lektory z anglosaských zemí, kteří přijeli pozvednout naši vzdělanost, a já si do třetice připravila deníček na slovíčka a sešit na gramatiku.

Jmenovala se Christine, přilétla z kanadského Halifaxu a předstoupila před nás, desítku dospěláků, s optimistickým úsměvem na tváři. Ten optimismus byl zapotřebí, protože milá Chris neuměla ani slovo česky. Spustila po svém, s kadencí lehkého kulometu, a my se mohli jen dohadovat, zda žádá Marečka o pero nebo velebí krásy naší malé země. Takže jsme nasadili rovněž úsměv – nechápvavý, ale vstřícný – a řeč těla zafungovala jako obvykle skvěle.

Nevím, jestli Komenského věhlas dosáhl až do Nového světa, ale to, co vypuklo pak, byla nefalšovaná Schola ludus. Pojmenovat nábytek, části těla i barvy jsme zvládli během pár chvil, navzájem jsme se poprskali ve snaze vyslovit správně **three** a **through** a nakonec se naučili hrát bingo a přitom nenápadně i číslovky od jedné do sta. Odpotácela jsem se domů s hlavou nabitou k prasknutí a s přesvědčením, že tenhle brainstorming nezvládnou. Kupodivu jsem přežila, a když po třech měsících kurs skončil, znala jsem fúru anglických slov a frází a většinu z nich uměla napsat i vyslovit, třebaže s přízvukem nikoliv oxfordským. Leč věty, tak jasné na papíře, převedeny v mluvené slovo měnily se v kakofonii podivných zvuků, které můj mozek odmítal dešifrovat. A byla jsem tam, kde dřív.

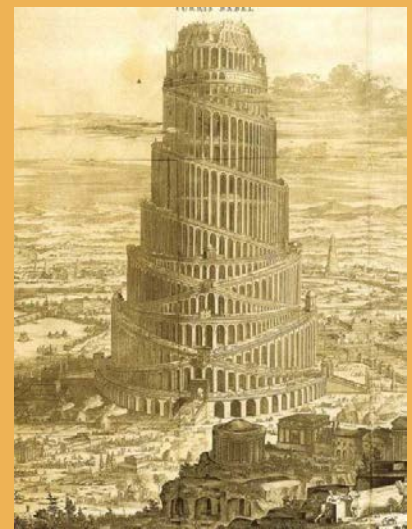
Sorry, I do not understand you.

Rezignovala jsem. Do anglicky mluvících zemí vyrážím leda s tlumočníkem anebo papírem a tužkou, zdárně předstírajíc němotu.

Jediné, co bych si přála, je - narodit se v příštím životě do bilingvní rodiny a mít aspoň tři au-pair, každou z jiné země. Protože toliko batole s mozkem jako nepopsaný list se jazyky učit nemusí. Vstřebá je jako houba vláhu a přijme za své. K závidění všech nás, kteří jsme člověkem pouze jedenkrát.

Tím českým...

Tessa

Ilustrace: Internet

Niektorí maturanti predviedli, že vedia plynule mlčať dvoma cudzimi jazykmi.“

Vladimír Burjan

Jak jsem začal psát básně

Byl to v postatě hodný člověk, ten náš třídní. Mladý, nezkušený, působil poněkud nerozhodně až ustrašeně, přesto nebyl terčem posměchu a vtípků více než jiní učitelé. Češtinář, který pro svůj neustále zdůrazňovaný obdiv k pošumavské próze Karla Klostermanna získal i literární přezdívku. Do paměti i budoucích generací žactva se zapsal jako učitel „Klostr“. A já byl jeho oblíbencem. Mé slohové práce, kořeněné lidovou filozofií odposlouchanou v „salonu“ místního holiče, předčítal Klostr před celou třídou a mnohdy prý i ve sborovně. To se však mělo změnit.

Do třídy přišla Evička. Dívka s vizáží a manýry elévky ochotnického divadla, do které se rázem polovina kluků zamilovala. A nejspíš se do ní zamiloval i Klostr. A tak se stalo, že ve třídě byly nahlas předčítány poněkud medově utahané a pubertálními parfémy provoněné slohové práce Evičky s poznámkou, že i některé další práce byly dobré. Ne, že bych byl ješita, ale zanevřel jsem na Klostra i na Evičku a vymýšlel pomstu.

Byl rok 1952, doba se měnila a rudé již nebyly pouze vydařené západy slunce. V hodinách češtiny v naší třídě jsme však dosud nepřekročili práh devatenáctého století a psali stále slohové práce na klasická témata. Než se „objevil“ nový svátek: MDŽ. V předmětu občanská výchova jsme byli poučeni o jeho historii, významu a souvislostech pronikajících do života nové společnosti. Co bylo předvídatelné, stalo se. Přišlo téma MDŽ a s ním přišla i moje příležitost.

Zatímco ostatní se ještě zřejmě neoprostili od vlivu „buržoazní propagandy“ srdíčkové záležitosti Svátku matek, já jsem místo slohové práce zveršoval oslavnou báseň. Báseň o ženě, jejíž modrá halena vlaje v pavučině továrních transmisí, o ženě, která na vratkých kolech traktoru bojuje se životadárným pluhem, o ženě, na jejíchž ramenou sedí holubice míru. Třídní byl zděšen. Pravděpodobně váhal, zda mě má nechat propadnout z češtiny, nebo navrhnout na dvojku z chování. Začal jsem se dokonce obávat, aby mě taky nenechal vyškrtnout z kroužku ateismu, což byl krycí název pro odpolední výuku náboženství. Dilema vyřešil Klostr alibisticky. Dovedl mě k řediteli školy.

Ilustrace: Internet

Ředitele jsme my, žáci, prakticky neznali. Doba ho k nám vynesla z nějaké malotřídky z vesnice u Buchlova, s reálnými ambicemi na krajského inspektora. Jeho radikální zásahy do života školy byly údajně v učitelském sboru komentovány písní „Od Buchlova vétor věje...“ a snad všichni mu přáli, aby se co nejdříve dočkal inspektorského koryta. Teď jsem soudruhu řediteli stanul tváří v tvář. Vysoká, hromotluccká postava, černé rovné vlasy a košile s vyhrnutými rukávy, v souladu s bontonem budování socialismu. Vážně a dlouze četl moje dílo.

Dočetl. S pohledem někam do prázdna pravil v intonaci, kterou dle mé fantazie bylo vydáváno desatero na hoře Sinai: „Žák se jistě přihlásí do Soutěže tvořivosti mládeže!“ Pak se obrátil k třídnímu a dodal: „Byla by to pro školu čest, soudruhu učitelé, kdyby u nás vyrostl nový Stanislav Kostka Nezval“.

A já si v tu chvíli uvědomil, že ještě bude Svátek práce, Den osvobození, Slovenské národní povstání, Velká říjnová revoluce, Vítězný únor a bůhví co, ještě...

Ve třídě se i dále předčítaly slohové práce Evičky, zatímco všechna moje další básnická „díla“ byla vyvěšována na hlavní nástěnce vedle ředitelny. Co dodat závěrem? Snad jen, že do Soutěže tvořivosti mládeže jsem se nepřihlásil, ale doposud vyvěšuji svá dílka. Ne sice vedle ředitelny, ale na kdejaký literární web.

JC senior

**„Nikdy jsem nedopustil, aby škola stála v cestě mému vzdělání.“
Mark Twain**

... pýcha a zlost

napůl spálený most
ke světu, k lidem
(jakoby se styděl
a měl všeho dost)

... čas který nečeká
šílená paseka
a spoušť

(jen houšť
a ničeho se nelekat!)

... slova a pohledy
přátelství záchvěvy
nabízená ruka
(a kluk co se cuká)

... ve světě ztracený
od dveří vrácený
(snad že je jiný?)
na duši stíny
a na srdci záplaty
do snů jak do vaty
sám sebe schovává

(dušička bolavá
o léky neprosí...)

... silou se honosí
a slabým se směje
hlasitě kleje
když rány přijímá

(koho to zajímá
co se s ním děje?!)

hanele m

Pocta Darwinovi (aneb jak jsme zasáhli do vývoje druhů)

Jsem hnojař(ka) a jsem na to zatraceně hrdá. Říká se, že každý správný sedlák má za život sníst tři kolečka hnoje. Myslím, že my tak tři-čtyři slupli už při studiích. Žádná jiná škola se tak úporně nedržela nebe a země, mléka a strdí, šroubků a pastvin, ovoce, zeleniny a hnoje jako ta naše. Ostatní žactvo si užívalo prázdnin, my chodili v létě na brigády. Víme, co je cumulus, umíme naroubovat jabloň, sestavit osevní postup, podojit kozu, zapojit pluh za traktor, ohledat slepici – chtělo by se napsat „rozdělat oheň“, ale to by se kecalo.

Nicméně výtobytky moderního školství užívali i naši pedagogové, a tak jsme nebyli ušetřeni ani písemných prací, jimiž si ověřovali, zda zlatinky vědomostí ulpěly v našich závitech (rozuměj mozkových). O téhle se vědělo. Pololetní písemce ze zahradnictví, s cílem numerického vyjádření našeho dosavadního potenciálu hospodáře.

Ano, vědělo, ale nedbalo!

Vašek H. nedbal možná ještě o něco více nežli my ostatní. Navrávorál do škamen takříkajíc „z voleje“ od pípy, výčepu, nebo něčeho podobně radostného, s pevným odhodláním čestně se vypořádat s chystanými kantorovými pořouchlostmi. Jenže... to by nesměl být Vašek H., ten nejpěknější kluk ve třídě, ne-li na škole (teda, mně se líbil víc Mirek P., ale to je fuk).

Správně. Dívčí vůle to byla (ani nemůžu napsat „solidarita“, protože solidarita vypadá jinak), která Václava přenesla přes zahrady a záhony, karotku a heřmánek, zavlažovací systémy, herbicidy a Thomasovu moučku do druhého pololetí třetího. Vlivem možná přehnané artikulace a gest, či Vaškových otupělých čivů, nebo snad kombinací obojího, vstoupila mezi aktivní vysílače a unavený přijímač jistá nepatřičnost a pozměnila výstupní data. Dali jsme vzniknout novému živočišnému druhu.

Ze seznamu jabloňových škůdců vypadl zlý Bourovec Prstěnčivý a jeho post obsadil Mourovec Prskavčitý, kterého věda jakživo nespatriřila, ani jej neusvědčila ze žádných špatných činů vůči jabloním.

A tak, zatímco rozličnou jinou žoužel jsme si pro život nezapamatovali, tohoto hodného škůdce tam chováme dodnes.

Doremifa

Matka přijde do pokoje své dcery a najde jej prázdný, jen na posteli leží dopis. Se špatnou předtuchou ho otevře a začne číst následující text:

Milá maminko, je mi velmi líto, že jsem musela odejít z domova se svým novým přítelem. Našla jsem v něm pravou lásku. Měla bys ho vidět, jak je sladký se svým četným tetováním, piersingem a především jeho krásnou motorkou!

Ale to ještě není všechno, mami, jsem konečně těhotná, a Abdul říká, že budeme mít krásný život v přívěsu uprostřed lesa. Chce mít se mnou hodně dětí, a to je taky můj sen.

Když jsem zjistila, jak mi marihuana dělá dobře, rozhodli jsme se tuto trávu pěstovat i pro naše přátele, když jim dojde heroin nebo koks, aby tak moc netrpěli. Mezitím doufám, že věda najde lék na AIDS, aby se Abdulovi trochu ulevilo, on si to opravdu zaslouží. Nemusíš mít strach, je mi už 13let a umím se o sebe dobře postarat i sama.

Doufám, že Tě budu moci brzy navštívit, abys poznala svého vnuka.

Tvá milovaná dcera

P. S. Nic z toho není pravda, jsem u sousedů. Chtěla jsem Ti jen říct, že jsou horší věci na světě než vysvědčení, které je v nočním stolku.

Mám Tě ráda

Malá školní anketa a soutěž Poznej LitWebáka

Ono se jim to řekne: Udělej anketu o škole. Když ale vznikalo tohle číslo občasníku, vrata, vrátka, brány, dveře, okna, ba i světlíky všech škol v širokém dalekém okolí byly zavřeny. Hm? A teď babo rad!

To bych ale nesměl být nejchytřejší žabák v Mléčné dráze a přilehlém vesmíru, abych to nějak neskoulel. Od osmi LitWebáků jsem vydyndal školní podobenky a hned jsem je na virtuální ulici LitWebu vyzpovídal. Ne ty podobenky, samozřejmě. LitWebáky. Někteří byli tak sdílní, že jsem je musel seškrtat, jiní skoupí na slovíčko. O těch jsem nasbíral drby a zbytek si vymyslel. No co už? Zažalují žabáka?

Vy všichni si můžete krátit chvíli tím, že si zkusíte k očíslovaným fotkám přiřadit nick některého z vašich kolegů. Rozuzlení najdete na konci tohoto čísla.

1.

Hádali byste, že z holčičky na prvním obrázku bude jednou pančelka? A jaká! Cizojazyčná! Na otázky mi naštěstí odpovídala česky.

Měla jsi nějakou velkou školní lásku? Osudovou?

„Osudovou snad ani ne. Byla první. Marek se jmenoval. Skoroblond,

modré oči, menší než já, křivé nohy fotbalisty. Byl – aspoň podle mě – podobný Björnu Ulvaeusovi z ABBY, kterou jsem milovala. Asi proto jsem vzplanula jak vích. Pak následovali samí hnědovlasí a hnědoocí. Až před čtyřmi lety jsem se vrátila do výchozího bodu a od té doby ještě světlá a světlá a světlá.“

Byla jsi někdy za školou?

„Záškoláctví jsem neprovozovala, ale jednou jsem dostala ředitelskou důtku za svévolné opuštění nácvičku na spartakiádu.“

Tak přece?

„Kdepak. Já v tom byla nevinně. O přestávce se všechny holky, co nacvičovaly, nahruly do fronty na záchod. Byla nekonečná, a já a kamarádka na jejím konci. Na nácvičku jsme přišly pozdě a bylo to posouzeno jako sabotáž socialistické akce.“

A nepředchází ředitelské důtky třídní?

„Tu jsem předtím dostala za pozdní příchody do školy. Cestou jsem se stavovala pro kamarádka, no a před jejím domem byly houpačky...“

Máš nějakou nezapomenutelnou historku ze školy?

„Učila jsem na základce, kde měla spousta pedagogů, včetně vedení školy, ne vždy oprávněné výhrady k romským dětem. Pokud nějaké prošlo přijímacím sítem - na druhém stupni jich bylo všeho všudy pět v osmi třídách – většinou moc šťastné na té škole nebylo. Martin byl jeden z nich. V testech IQ, které jsem s nimi dělala, skončil na pátém místě. Jinak to byl postrach školy. Skamarádili jsme se a on mi jednou řekl: *Chtějí z nás mít grázly, tak jim dělám grázla.*“

***

Na druhém obrázku je další Litwebačka – pančelka se svou sestrou dvojčetem. Kdo a která? To je na vás.

2.

A co Tvé školní lásky? Byla nějaká osudová?

„Lásky byly, ale vždy přicházely odjinud. Nikdy z třídy na gymplu, nikdy ze studentského kruhu na fakultě. Mám-li ovšem mluvit o nezapomenutelném člověku a školním osudovém setkání i pozdějším nesetkání, musí to být jediné vzpomínka na pana profesora Ladislava Nováka. Ano, kdo tuší, že jde o básníka, malíře a výtvarníka, představitele surrealismu, trefil do černého. V dobách mých studií na třebíčském gymnáziu, tedy v polovině sedmdesátých let minulého století, nemohl Ladislav Novák představovat svá díla doma v Československu, a tak se účastnil výstav v Itálii, Německu, Nizozemsku nebo v USA.

Nás, třebíčský gympláky, učil Láduš dějepis a češtinu. Byl nezapomenutelný. Když přednášel, chodil vždy po třídě, s rukama za zády, a poutavě vyprávěl příběhy zašlých časů. Jeho chůze byla doprovázena sunutím špičky zadní nohy po linoleu podlahy až do místa, kde se zadní noha stávala přední a vykročila o stopu dopředu, aby předala svůj minulý úděl noze druhé, nyní už nikoliv přední, ale zpátečnické. KROKSUNKROKSUNKROKSUNKROKSUN.

Láduš byl nádherně spontánní a někdy až nevyočitatelný. Na školní chodbě stávali ve skupinách studenti se studentkami a užívali si v hovoru přestávku. Dívky v minisukních, s výtřihy zdobenými řetízky s přívěskem. Slušelo jim to. Někdy se stávalo, že šel-li v tu dobu kolem pan profesor, jeho touha ocenit filigránské dílo zlatníka vykonala prudký pohyb jeho rukou vstříc závěsu na krku studentky se slovy: „Co to tady máš? Krása.“ Nikdy se dívky nedotkl, jen onoho parádního přívěsku. Dívka se smála a potěšen byl dozajista i pan profesor. Přišly maturitní písemky a Láduš nám rozdával opravené práce. Moje byla hodnocena až mezi posledními. Nikdy jsem nezapomněla na ono veliké vyznamenání, že si své pappenheimské práce nechal pro radost až na konec.

V polovině devadesátých let minulého století nadešel čas, kdy jsem začala po dlouhé odluce znovu psát rýmy. O prázdninách v roce 1999 jsem se chystala k moři do Španělska. Slibovala jsem si, že až se vrátím, vezmu své šuplíkové básničky do desek a donesu je ukázat Ládušovi. Už jsme se nesetkali.

Ladislav Novák zemřel v Třebíči 28. července toho roku.“

„Průměrný učitel vypráví. Dobrý učitel vysvětluje. Výborný učitel ukazuje. Nejlepší učitel inspiruje.“
Charles Farrar Browne

Skoro je mi žinantní ptát se učitelky, jestli chodila za školu, ale přeci jenom: Co Ty a záškoláctví?

„Možná by to chtělo pár řádků z druhé strany.

Na Martina, který prý jezdí na bílém koni, jsem měla dozor. Kdo je od fochu, potvrdí, že jde o jednu z nejvíce ponižujících školních činností. Pro děcka. Pro kantora. Pro všechny. Ale musí se. A tak jsem procházela chodbou a všechny a všechno hlídala. Na jednom konci měli třídu moji nejmilejší devátáci, na druhém konci čnělo zábradlí schodiště, které osvětlovalo veliké okno směřující na hřiště. Pendlovala jsem deset minut tam a zpět. Zbývala chvíle do konce dozoru. Právě jsem stála u okna. Slunce zářilo jako v květnu a venku snad 18 stupňů. Světlo, teplo, a já si říkala u srdce, jak by bylo krásné místo matiky v devítce jít ven za sluncem. Zasnula jsem se na chvíli, a protože mne ony toužené radosti nesměly ani napadnout, otočila jsem se od okna směrem do chodby.

Proti mně stála hradba dětí s rozzářenýma očima. Všichni z mé devítky mne v tu ránu obstoupili a já jen čekala, co zase úžasného ti moji kulišáci vymysleli. *Paní učitelko, dívejte se, tam venku je tak krásně. My koukali ve třídě na teploměr, je tam fakt 18stupňů. Copak je to správný, v takovém nádherným dni sedět ve třídě? Nešla byste s námi na fotbal? My všechno doženeme“*

Šla, ale musíme nahlásit vyšším místům, že jdeme v praxi ověřit, jak se dá užít Pythagorova věta při rýsování hřiště, vypadlo ze mne okamžitě.

A tak jsme zajistili potřeby na měření poměru stran pravoúhlého trojúhelníku, rychlonozí kluci zaběhli k tělocvikářům pro pásmo a moje důstojná maličkost ohlásila v ředitelně praktickou hodinu matematiky a naši nepřítomnost v učebně.

A jak dopadl fotbal? Přece 3:4:5.“

Tak takováhle matika by se mi taky líbila. No a nakonec – co nezapomenutelný příběh, historka, něco, na co se spolužáci vzpomínáte pokaždé, kdy se sejdete?

„Ve třetím ročníku gymnázia nás postihlo studium deskriptivní geometrie. Učil nás skvělý odborník, vynikající matematik, vstřícný a uznalý pedagog. Natolik uznalý a vstřícný, že často při hodnocení pokaženého rýsu, došlo-li k rozporování známky 4 nebo 5, vždy pozval rád nespokojeného rebelanta ke katedře se slovy: „Vysvětlete mi tedy, studente, jak jste to myslel.“ Student byl připraven, neboť kolektivní solidární nácvik konstrukčního řešení („jak to myslel“) absolvoval za pomoci vyspělých spolužáků-deskriptivářů už před hodinou o přestávce. Konečná známka nebyla nikdy horší než dobrá. A kupodivu, všichni jsme látku v gymnaziálním základu zvládli docela dobře.

Deskriptivní geometrii jsme měli ten rok poslední hodinu před obědem. Venku voněl květen a většinou z nás se už nechtělo rýsovat. Zrodil se plán. Odejeme. Byli jsme docela fajn parta, a tak od nápadu nebylo daleko k činu. Rozdělili jsme se podle deskriptivní mohoucnosti či nemohoucnosti do malých, asi pěti nebo šestičlenných skupin. Každá měla stanoven svůj čas odchodu ze třídy. Deskriptivně nemohoucí týmy startovaly první, a úkol zůstat s panem profesorem až do konce hodiny přirozeně padl na hlavu geniálního třídního matematika Igora. Všichni jsme čekali, že věc dopadne fiaskem. Kdo by mohl skočit na záminku postupného odcházení studentů na oběd? Ale ono to vyšlo.

Dnes tuším, že hodina deskriptivní se stále menším a menším počtem studentů, kteří však nepřímou úměrně své kvantitě víc a lépe dovedli ocenit dobrodružství deskriptivní geometrie, byla

jednou z nejzajímavějších a nejradostnějších lekcí pana profesora. Tuším, že nám chtěl udělat radost a ocenil, že jsme ho vlastně na oběd vzali s sebou.“

***

Chlapečka na třetím obrázku dost možná vidíte naposledy před objektivem. Už brzy to bude on, kdo mačká spoušť.

Modrooký blondáček s neodolatelným úsměvem. S žabákem to nic nedělá, ale holkám

Jsi musel lámat srdce na potkání, nebo ne?

„Měl jsem velkou školní lásku, v páté třídě jsem se chtěl poprvé ženit. Potom mě tato touha opustila. S mou první a obrovskou láskou se občas vidáme, nebo si píšeme, ta náklonnost, kterou jsme k sobě cítili, přetrvávala, i když jsme zadaní. Myslím, že se jedná o moc hezké a pevné přátelství, můžeme se na sebe spolehnout. Chodili jsme spolu s přestávkami i na gymplu a potom chvíli na vysoké.“

Tys byl asi pěkný rošťák. Neříkej, že jsi aspoň jednou nebyl za školou.

„Léta páně 1989 jsem se svým kamarádem Pepíkem Forejtkem utekl za školu. Přemluvil jsem ho, ať jedeme autobusem do Kladna, protože babička říkala, že je celé černé. Ptal jsem se jí, jestli černé jako Afrika. Její odpověď "ano", mi prozradila vše a utvrdila mě v mém podezření. Jestli je to tam jako na černém kontinentu, budou tam i černoši. Rozbil jsem kasičku s úsporami a vydali jsme se na cestu. Přes všechny peripetie se nám nepodařilo najít žádného příslušníka exotického kmene.

Protože Forejtek strašlivě brečel na náměstí, byli jsme zadrženi policií a eskortováni zpět do Prahy. Doma jsem dostal první výplatu cestovatele, na zadek se vši parádou. Oběma nám napařili třídní důtku a zaracha na celý měsíc. Ale spolužačky, ty nás od toho dne milovaly a obdivovaly.

Kdybch to měl vyjádřit poeticky, bylo by to asi takhle:

Kladno, ty černé Kladno
zpívala v zahrádce babička
utíkat ze školy však není radno
i když to *umiš* jak lesní lasička

zubatý kluk na cestě k cíli
snil si *své* sny z knížek i kina
zahlédnout černochoy na malou chvíli
to není snad *až* tak velká vina

Kladno, ty černé Kladno
kde jsou *ti* divoši, šelmy a sloni?
všude jen uhlí a rozbředlé bahno
strážníkům chlapec *ted'* slzičky roní.

pojede zpátky z tak dlouhé štace
bez kopí, bez dýky, bez lvího zubu
cestovatel být je nelehká práce

příště než na Kladno, chci vidět Kubu“

Zeptám se i tebe: Je nějaká historka, která se traduje?

„Na každém srazu vzpomínáme na jednu příhodu. Strašně rád a hodně jsem se vyťahoval před holkama. V sedmičce jsem tvrdil, že je fakt nářez číst nebo vypravovat horory ve sklepech, ve tmě, kde je to hrůzostrašné. A že se nikdy nebojím.

Hanka to chtěla okamžitě vyzkoušet. Měli rodinný domek, a po škole byla doma jen babička, rodiče odjeli na noc. Vše nám hrálo do karet. S pořádnou svačinou a dobrou náladou jsme zapadli do sklepa. Bylo nás osm, naše pevné jádro.

Všechno šlo bezvadně, držel jsem Hanku za ruku a všechny strašil příběhy, až se mi od pusy prášilo. Nepočítali jsme s tím, že babička, odnese do sklepa starý kbelík a všimne si otevřených dveří, která spořádaně zamkne. Byla hluchá jako poleno a neslyšela, že voláme. Řvali jsme jako na lesy asi do půl deváté večer, potom jsme odpadli s hlasivkami. Jeden z nás měl tehdy jako jediný mobil, ale ve sklepech nebyl signál.

Rodiče zburcovali záchranou akci, nikoho nenapadl sklep, až jednoho tatínka. Našli nás v půl jedenácté, spokojeně rozvalené a spící.

Byl to fakt napínavý večer, hlavně pro rodiče. My jsme si to užili a ještě nás pak hýčkali jako nalezenec.“

***

4. Tento zamračený chlapec na obrázku číslo čtyři je jedním z těch tichých, mlčenlivých a tajemných typů, které toho moc nenamluví. Nic o sobě neprozradil, ale to přeci žabáka nezastaví. Trochu jsem se poptal, vyzpovídal toho a pak tamtoho, pozorně jsem naslouchal, četl mezi řádky, dedukoval, a mám drbů na román.

Jisté je jen to, že při práci s kuličkovým počítadlem byl ve škole nejlepší. Ostatně, s počítadly mu to jde dodnes. Víc si prozradit netroufnu. Přeci jenom, on je Pánem krabice, v níž žiju.

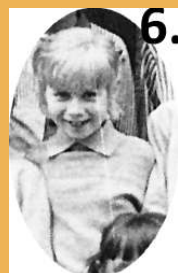
***

Pátá podobanka patří mladému muži s vědoucím úsměvem. Fotograf ho zvětčil před mapou Evropy, což je skoro příznačné, protože před mými otázkami utekl právě tam. Přesněji do města lásky – Paříže.

Jako kluk měl rád zeměpis a vyučování sabotoval ničením učebních pomůcek.

***

6. Usměvavá blondýnka ze šestého obrázku byla tvrdým oříškem. Ne nejtvrdším, ale i tak to stálo za to.

Má ráda horory a týrá žáby. A žabáky ještě radši. Přesto jsem z ní nějaké odpovědi vymámil, i když ššíravě lakonické a ironizující. To bolí!

Co ty a školní lásky? Byla nějaká osudová?

„Ano, byla osudová... Cože? Vždyť to říkám – osudová... Ne, miláčku, opravdu nemůžeš do *mé* odpovědi psát *svoje* připomínky...“

Aha, takže už víme, že osudový miláček čte Napadrtí, ba co víc, že je snad dokonce LitWebák! To by ho mohlo zajímat, jestli jsi chodila za školu.

„Za školou bylo hřiště a tam jsem nechodila, páč jsem tělovýchovně nevzdělatelná.“

Skoro se bojím zeptat, ale musím: Je nějaká historka ze školních let, kterou bys chtěla pobavit čtenáře?

„Když pomínu příhodu, kdy nám ze školy utekla kráva na autobusovou zastávku, a druhou, kdy se na školním zájezdu snažil jeden hoch prodat svou spolužačku maďarským pasákům, tak ne.“

***

Nebudete mi věřit, ale tento ošklivý, brýlatý chlapec s rozepnutým poklopcem na sedmém obrázku je holčička. Ve čtvrté třídě založila třídní noviny. S jejich vydáváním skončila po pěti měsících, protože tenkrát ještě nevěděla, jak vymámit z jalové krávy tele a ze spolužáků příspěvky.

Koukám na fotku a říkám si, jestli nemám tu první otázku přeskočit. Byla nějaká školní láska?

„Ty doufej, žabáku, že jsi chráněný druh.“

Lásky byly, osudová žádná. Na střední jsem platonicky milovala učitele živočišné výroby. Měl smysl pro humor a to, čemu se říká přirozená autorita. A na to já letím.

Jednou mě zkušel u tabule z pohlavního ústrojí samice skotu. Tehdy ještě měl můj mladý mozek fotografickou paměť. Prostě jsem zavřela oči a obkreslila schéma z učebnice. Jen se mi nějak ty obrázky překryly a já zakončila samičí pohlavní orgány pyjem.

Celou mou mysl zaměstnával On – mého srdce šampion, jeho podsaditá postava, mastné polodlouhé vlasy, holinky, ve kterých přišel rovnou z kravína... O vkusu řeč nebyla, ne? Chyby jsem si nevšímala. Třída hýkala smíchy a On spráskl ruce a zvolal: *Šťastná to žena!* To byl konec naší, vlastně mé lásky. Od té doby jsem miň snila a víc praktikovala, aby se mi podobná faux pas už nestávala.“

Tys byla asi pěkný kvítko. Za školu jsi chodila?

„No jéje! Ale až na střední. Většinou jsme z vyučování zdrhali kolektivně, ale jedno sóličko mám. Na neschopence od doktora jsem z trojky udělala osmičku. Třídní to zblajzla i s navijákem a já odkvačila domů s vidinou dalších pěti dnů v posteli s Hrabětem Monte Christo. Jenže špatný svědomí je potvora neodbytná, takže jsem se pátého sebrala a jela do školy, jakože jsem fit a hořím po vzdělání. Problém byl, že jsem nebyla zrovna šprtina a údernice, takže můj náhlý zájem o školu byl divný. Třídní si mě vychutnala. Poslala mě domarodit a já se další tři dny dusila ve vlastní šťávě. Ponaučení? Pět dní je moc. Od té doby už jsem dělala jen z pěttek šestky nebo maximálně z šestek osmičky.“

A co historka? Nějaká, ze které je na slezinách evergreen?

„Těch je! Zpětně mám pocit, že jsme se vzdělávacím procesem prochechtali. Chodila jsem na zemědělkou, obor chovatel. Spoustu času jsme trávili mezi zvířaty, od krav, přes prasata a ovce, až po drůbež. Taková prostředí jsou pak náchylná na příhody a nehody, když do nich vypustíte partu *óhromně ftipných* pubertáků. Dám do placu jednu z těch – mírně řečeno – nechutných.

Učili nás spoustu figlů z praxe. Třeba, že kvalitu siláže správný zootechnik posoudí tak, že nabere mezi prsty, prozkoumá strukturu – nesmí se lepit, blemcat a nesmí být hnědá, pak přivoní – nesmí smrdět hnilobou a čpít, a nakonec špičkou jazyka ochutná – nesmí být hořká.

Škola měla vlastní statek, kam jsme chodili na praxi. A na té praxi jsme byli zkoušeni stejně jako ve škole. Jednou se náš učitel živočišné výroby (ano, On) zeptal spolužáka, říkejme mu třeba Franta – on je dneska velká šajba na malé škole, a tuhle historku by nejraději utopil v temném moři zapomnění - jak z poševního sekretu pozná, je-li kráva připravená k zabřeznutí. Byl u toho insemináčnický technik, abychom si pak inseminaci mohli vyzkoušet v praxi, veterinář, který jel náhodou kolem, zaměstnanci statku, asi dvacet krav a naše studijní skupina, prostě tvorů jak na Václaváku. A Franta ztuhl.

Byli jsme v podstatě dobráci. Když jsme viděli spolužáka v nesnázi, nelenili jsme a ochotně napověděli: *Franto, prsty, čichnout, ochutnat!*

Franta věděl, že existuje poučka, tuhle už někdy v minulosti slyšel, a protože jeho mozek byl momentálně v křeči a tohle byla široko daleko jediná informace, ke zděšení všech přítomných poslechl.“

***

8. Holčička na osmém obrázku byla tím nejtvrdějším oříškem. Žabí detektivní kancelář ale nezaváhala. Zjistila, že z téhle dívenky vyrostla další úča. (Taky se vám zdá, že koncentrace pedagogů na našem webu houstne? Znamená to, že se přemnožili? A co to udělá s naším biotopem?)

Řekla o sobě jediné: „Na základce jsem byla oplácaná šprtina a vzorná školačka, na střední průměrná a nezajímavá holka.“

Školní lásky – byla nějaká? Osudová?

„Jen běžné. Nic extra.“

Provozovala jsi záškoláctví?

„Nikdy!“

Žabí detektiv – rozumějte já – Štoura Holmes ovšem zjistil, že se tato dívka pravidelně oddává hazardním hrám, a věřte mi, v mateřince to nedělá...

Žabák LitWeb (prostřednictvím hbitých prstů Sendy)

Jsou věci

jež tě nenaučí škola
i kdybys byl sebevětší šprt

že blbec vždycky schody myje zdola
že les je zticha, i když do něj voláš
a ze všech slov že nejkratší je smrt

že gravitace zemská bere roha
když přitažlivost ženskou cítí chlap
(a to je, prosím, jeden příklad z mnoha!)
že rovnováhy definice strohá
k ničemu je, když jsi křivě šláp

že sytý syn sýr hodí radši psovi
než tobě k jídlu by ho jednou dal
že kdo krade, v penězích si hová
že všechno zmůžeš jalovými slovy
a lež před pravdou vždycky bude dál

sám časem seznáš, že je lepší pivo
a vysvědčení že je jenom cár
už nebrečíš, byť sebevíc ti tkливо

Co neznáš, holt tě doučil sám život
proto jemu zvolej tříkrát: Zdar!

Tessa

Roztržitý profesor biologie přijde do třídy a zahájí přednášku na téma obojživelníci: "Můj dnešní výklad se bude týkat obojživelníků, pro začátek vám ukážu žábu..."
Začne hledat v aktovce a po chvíli z ní vytáhne housku se salámem a okurkou. "No tohle," žbrblá si udiveně pod vousy, "já měl za to, že už jsem snídal!"

Ilustrace: Miroslav Kemeř

Kdo je kdo v Malé školní anketě:

1. Hanele m, 2. Mirkah (vpravo), 3. Zaky, 4. Pepík, 5. Marek, 6. Tessa, 7. Sendy, 8. Cinda

---

Příští číslo Vašeho našeho občasníku Napadrt', tentokrát na téma Darovanému koni... aneb Balím, balíš, balíme, vyjde 1. listopadu 2013.